Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1065

Vragen van de leden **Oskam**, **Omtzigt** en **Knops** (allen CDA) aan de Ministers van Veiligheid en Justitie en van Financiën over *de vestiging van een moskee/islamitisch centrum in Gouda* (ingezonden 20 november 2014).

Antwoord van Minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie) mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Minister voor Wonen en Rijksdienst (ontvangen 20 januari 2015). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2014–2015, nr. 850.

Vraag 1
Heeft u kennisgenomen van de berichtgeving over de vestiging van een «mega-moskee» annex islamitisch centrum in Gouda?[1] [2]

Antwoord 1
Ja. Het betreft de gezamenlijke huisvesting van een school voor speciaal onderwijs, een medisch kinderdagverblijf en een islamitisch centrum in de voormalige administratieve Prins Willem Alexander kazerne in Gouda. Door de gezamenlijk huisvesting krijgt de moskee een omvang van 1.500 plekken en geen 4.500 plekken zoals in één van de aangehaalde artikelen genoemd.

Vraag 2
Klopt het dat de rijksoverheid door tussenkomst van de gemeente Gouda een kazerne met atoombunker mogelijk zal doorverkopen aan de Vereniging van Goudse moskeeën en een school voor speciaal onderwijs?

Antwoord 2
Nee. Zie ook het antwoord op vraag 3.

Vraag 3
Op basis van welke beweegredenen verkoopt het Rijk de kazerne volgens de gekozen ABC-constructie aan de gemeente Gouda door en welke eisen stelt het Rijk hierbij aan het toekomstig gebruik van het kazerneterrein en de atoombunker?

---

1 «Radicaal salafisme in Nederland. Bang voor de olie-islam», Vrij Nederland, 9 oktober 2014 (http://www.elinea.nl/artikel/bang-voor-de-olie-islam)
2 «buurt kijkt argwanend naar plannen voor megamoskee», Nederlands Dagblad van 18 oktober?

ah-tk-20142015-1065
ISSN 0921 - 7398
’s-Gravenhage 2015

Antwoord 3
Bij de verkoop van de voormalige Prins Willem Alexander Kazerne zijn twee trajecten te onderscheiden. Het eerste traject ziet op de verkoop van de voormalige kazerne tussen het Rijksvastgoedbedrijf van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de gemeente Gouda. Het tweede traject ziet op de gedeeltelijke doorverkoop tussen de gemeente Gouda en drie lokale partijen.
Het eerste traject houdt in dat bij het verkopen van onroerende zaken van het Rijk, het Rijksvastgoedbedrijf de reallocatieprocedure hanteert. Deze houdt in dat indien een departement een onroerende zaak niet meer nodig heeft, dit departement de onroerende zaak aanbiedt aan het Rijksvastgoedbedrijf van BZK, die vervolgens bij andere departementen en decentrale overheden nagaat of aan deze zaak een andere bestemming in de publieke sfeer kan worden gegeven. Als departementen en decentrale overheden geen interesse hebben, wordt de onroerende zaak openbaar verkocht.
Bij de Prins Willem Alexander Kazerne heeft de gemeente Gouda interesse voor verwerving getoond. De gemeente Gouda zou vervolgens de Prins Willem Alexander Kazerne in zijn geheel doorverkopen ten behoeve van onder andere de vestiging van een speciale school (in het kader van een herbestemming in de publieke sfeer) en een kinderdagcentrum voor gehandicapte kinderen. Vandaar is in eerste instantie gekozen voor de ABC-constructie. Deze is overigens, blijkens een mededeling van de gemeente Gouda, niet meer aan de orde. Bij de verkoop stelt het Rijksvastgoedbedrijf geen bijzondere eisen aan het toekomstig gebruik van het voormalige kazerneterrein en de bunker, anders dan de gebruikelijke eisen bij verkoop van rijksvastgoed.
De gemeente Gouda heeft nog steeds interesse voor verwerving, maar wil nu – zo mogelijk – een deel doorverkopen. De gemeente verkent momenteel met drie partijen de mogelijkheden van gezamenlijke huisvesting. Alleen wanneer blijkt dat bij partijen voldoende draagvlak is, zal de gemeente tot aankoop overgaan en een deel doorverkopen. In het bestemmingsplan van de gemeente Gouda geldt voor deze locatie de bestemming «maatschappelijk». Bij verkoop geldt dat de gemeente Gouda heeft aangegeven de gehele bunker te gaan slopen.

Vraag 4
Waren of zijn er ook alternatieve kopers en om welke redenen zijn deze kopers afgevallen?

Antwoord 4
Nee, zie het antwoord op vraag 3. Omdat gemeente Gouda gebruik heeft gemaakt van zijn voorkeurspositie, is openbare verkoop (nog) niet aan de orde.

Vraag 5
Is bekend, indien de kazerne wordt verkocht aan onder andere de Vereniging van Moskeeën, waar het geld (€ 2,5 miljoen) dat voor de mega-moskee wordt opgebracht, vandaan komt? Vindt hiernaar onderzoek plaats of is er slechts sprake van een algemene toets? Op welke manier is er inzicht gegeven in en verantwoording afgelegd over de financieringsstromen / liquiditeit van partijen in de abc-constructie? Werkt het Rijk hierin samen met de gemeente Gouda?

Antwoord 5
Het Rijksvastgoedbedrijf onderhandelt met de gemeente Gouda over verkoop en niet met anderen.
Momenteel laat de gemeente Gouda onderzoek doen naar de herkomst van het geld. Bij het onderzoek wordt ook gebruik gemaakt van eventuele informatie beschikbaar bij het Rijk.

Vraag 6
Krijgt de koper van de voormalige kazerne de atoombunker hierbij inbegrepen en heeft deze koper dan vrij toegang tot en beschikking over de atoombunker? Zo nee, wiens eigendom is de bunker dan? Op welke wijze wordt er omgegaan met de atoombunker onder het kazernecomplex? Wordt deze onbruikbaar gemaakt en wie is daar (financieel) voor verantwoordelijk?

Zo ja, welke risico's ziet u in dit kader, wanneer bijvoorbeeld mogelijk extremistische moslims toegang hebben tot de atoombunker, en hoe wordt met deze risico's omgegaan?

Antwoord 6
Ja, de bunker behoort in principe tot de te verkopen onroerende zaak. De gemeente Gouda heeft aangegeven dat als de plannen voor gezamenlijke huisvesting doorgaan en de gemeente het complex aankoopt de bunker gesloopt gaat worden. De gezamenlijke moskeeën hebben overigens ook vanaf het begin aangegeven de bunker te willen slopen.

Vraag 7
In hoeverre vertegenwoordigt de Vereniging van Moskeeën daadwerkelijk een representatief deel van de moslims in Gouda?

Antwoord 7
De gemeente Gouda heeft aangegeven dat De Vereniging van Moskeeën een substantieel deel van de moslims in Gouda vertegenwoordigt.

Vraag 8
Acht u het waarschijnlijk dat een substantieel deel van de € 2,5 miljoen vanuit het buitenland gefinancierd wordt? In hoeverre past de ingeroepen hulp van Tarik Ibn Ali als fondsenwerver uit het Midden-Oosten, binnen de geldende wettelijke kaders?

Antwoord 8
Momenteel laat de gemeente Gouda onderzoek doen naar de herkomst van het geld.

Vraag 9 t/m 12
Hoe beoordeelt u de bewering dat Tarik Ibn Ali onder meer in Spanje, Noorwegen en Duitsland veel geld heeft opgehaald voor salafistische moskeeën?
Klopt het dat Tarik Ibn Ali samen met de radicale Hilversumse prediker Abou Hafs geld heeft opgehaald voor het World Wide Relief Fund, ook in de Nour-moskee in Gouda? Is het waar dat beide radicale predikers met die opbrengst onder meer naar Syrië gegaan zijn teneinde «humanitaire hulp te bieden»?
Hoe beoordeelt u de bewering dat Tarik Ibn Ali een belangrijke facilitator en financier is van Europese jihadisten in Syrië, en banden zou onderhouden met de radicaal-islamitische beweging Dawa FFM, die volgens de Duitse autoriteiten actief is in het rekruteren van strijders voor de jihad in Syrië?[3]
Deelt u de zorgen van professionele terrorismebestrijders dat nieuwbouw van moskeeën vaak een «kantelpunt» is, waarbij salafistische groeperingen hun slag proberen te slaan? In hoeverre speelt dit ook bij het islamitisch centrum in Gouda?

Antwoord 9 t/m 12
Over individuele gevallen doe ik in het openbaar geen uitspraak. In het algemeen kan echter worden gesteld dat de financiering van nieuwbouw-moskeeën vaak deels vanuit het buitenland komt. Ook kan in het algemeen worden gesteld dat salafistische netwerken vaak internationaal van aard zijn en dat er dus ook sprake is van internationale fondsenwerving. Salafisten streven naar de vestiging van een samenleving die volledig is gebaseerd op de waarden en normen van de «zuivere islam». Om dit doel te bereiken, trachten salafistische groeperingen hun invloed daar waar mogelijk te vergroten. Gelet op het geld dat gemoeid is bij nieuwbouwprojecten, kan dat een moment zijn waarop dergelijke groeperingen «instappen».

---

[3] http://insidethejihad.com/2014/09/tarik-ibn-ali-an-important-jihadi-facilitator-operating-in-europe/

Vraag 13
Hoe verhoudt de beoogde bouw van de mega-moskee zich tot de waarschuwing van de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) dat de bufferzone van het salafisme voor de overstap van geradicaliseerde moslims naar de jihad is verdwenen, en het salafisme weer een kweekvijver is geworden voor jihadisme?[4]

Antwoord 13
In tegenstelling tot wat bovenstaande vraag suggereert, stelt de AIVD niet dat de bufferzone van het (dawa-)salafisme tegen jihadisme is verdwenen. De AIVD stelt dat als gevolg van ontwikkelingen het Nederlandse dawa-salafisme veel minder dan een aantal jaren geleden een buffer vormt tegen het jihadisme en weer sterker een kweekvijver ervoor is geworden. Dit laat onverlet dat moslims in Gouda het recht hebben een moskee te bouwen, zolang betrokkenen zich aan de wet houden.

Vraag 14
Welke van de maatregelen uit uw actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme bent u van plan in te zetten in de gemeente Gouda?

Antwoord 14
Net als sommige andere gemeenten kampt Gouda met betrokkenheid van individuen bij het jihadisme. Dit staat los van de kwestie van de moskeebouw. De aanpak van het jihadisme betreft een gezamenlijke verantwoordelijkheid waartoe alle beschikbare middelen bij de landelijke en lokale partners worden aangewend. Juist het Actieprogramma is erop gericht kennis bij betrokkenen te vergroten en instrumenten te creëren die inzetbaar zijn bij de aanpak van jihadisten, ook voor gemeenten. Onder coördinatie van de NCTV wordt doorlopend stevig geïnvesteerd in de lokale aanpak. In alle relevante gemeenten, waaronder Gouda, worden maatwerkinterventies afgesproken in multidisciplinaire casusoverleggen. Hierin werken de betrokken landelijke en lokale partijen, onder andere gemeente, politie, OM, GGZ, Jeugdzorg en de Raad voor de Kinderbescherming, intensief samen. De casusoverleggen dragen binnen gemeenten bij aan een integraal beeld van de jihadisten door het uitwisselen van informatie, teneinde een pakket met de meest passende maatregelen samen te stellen.
Verder wordt er in buurten in Nederland waar de problemen op het gebied van radicalisering het grootst zijn ingezet op herstel van de sociale infrastructuur en van netwerken. Hierop wordt aangestuurd vanuit het Rijk, samen met de betrokken gemeenten en lokale instanties. Momenteel wordt deze aanpak via pilots op diverse plekken verkend. Indien blijkt dat deze gebiedsgerichte aanpak ook in Gouda noodzakelijk en wenselijk is, dan kijken Rijk en de gemeente naar welke acties uit deze gebiedsgerichte aanpak specifiek in Gouda moeten worden ingezet. Om hier zicht op te krijgen en de lopende en in ontwikkeling zijnde maatregelen uit het Actieprogramma zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij het beleid en de mogelijkheden van de gemeenten, is er contact met betrokken gemeenten, de Vereniging Nederlandse Gemeenten en het Nederlands Genootschap van Burgemeesters.

Vraag 15
Beschikt u over aanwijzingen dat er onder de leden van de moskeeën jihadgangers zijn, die onlangs naar Syrië zijn getrokken?

Antwoord 15
Ik ga in het openbaar niet in op individuele gevallen.

Vraag 16
Bent u bereid te bedingen dat de te verkopen Prins-Willem Alexanderkazerne in Gouda een andere bestemming krijgt dan de mega-moskee? Zo nee, waarom niet?

---

[4] Transformatie van het jihadisme in Nederland, AIVD, juni 2014

Antwoord 16
De bestemming is een verantwoordelijkheid van de gemeente Gouda. De huidige bestemming van de voormalige Prins Willem Alexander Kazerne is «maatschappelijk». Wanneer de verkoop aan de gemeente Gouda doorgaat, blijft de bestemming maatschappelijk. Scholen voor speciaal onderwijs vallen daaronder, net zoals een moskee.

Vraag 17
Hoe lang kan de gemeente Gouda als eerste koper voor de PWA Kazerne opteren? Zijn er kosten verbonden aan dit recht? Is er een risico dat, in het geval van een abc-constructie, de kazerne onder de marktprijs wordt verkocht? Indien er een risico is, vindt u dit risico acceptabel en op basis van welke beweegredenen? Wie draait er op voor de kosten indien er asbest in het gebouw wordt gevonden?

Antwoord 17
Op 31 december 2014 verliep de termijn waarbinnen de eigendomsoverdracht aan de gemeente moest plaatsvinden. Na 31 december 2014 heeft het Rijkvastgoedbedrijf voorgesteld een reserveringsvergoeding te betalen. De gemeente Gouda heeft hierop nog niet gereageerd. Indien de gemeente niet koopt, zal de kazerne openbaar worden verkocht. Er is geen risico dat de kazerne onder de marktprijs wordt verkocht. Het RVB is eraan gehouden om tegen de marktprijs te verkopen. Indien asbest in het gebouw wordt gevonden, dan worden over de kosten van het verwijderen van het asbest nadere afspraken tussen de koper en verkoper gemaakt.